

ЗИГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету

Протокол №10 від
«11» червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ПІД ЧАС РЕАБІЛІТАЦІЇ
У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я»

Освітній рівень: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність С4 «Психологія»

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: вибіркова

Форма навчання: денна

<u>Форма навчання</u>	<u>Курс</u>	<u>Семестр</u>	<u>Лекції (год.)</u>	<u>Практичні (год.)</u>	<u>Самостійна робота студента (год.)</u>	<u>Разом (год.)</u>	<u>Залік (сем.)</u>
<u>Денна</u>	<u>3</u>	<u>5</u>	<u>20</u>	<u>16</u>	<u>54</u>	<u>90</u>	<u>5</u>

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», спеціальності С4 Психологія, затвердженої вченою радою ЗФУУ (протокол № 10 від «11» червня 2025 року)

Доктор психологічних наук,
професор кафедри психології

(підпис)

М. Максимов

Робочу програму обговорено та затверджено на засіданні кафедри психології

Протокол № 9 від “21” травня 2025 року

Завідувач кафедри психології

(підпис)

І. Клименко

Гарант ОПП «Психологія»

(підпис)

І. Клименко

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОПП, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів - 3	Галузь знань – С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»	Статус дисципліни вибіркова Мова навчання Українська	
Змістових модулів - 2	Спеціальність: С4 Психологія Освітньо-професійна програма «Психологія»	Рік підготовки	
		3-й	
		Семестр	
			5-й
Загальна кількість кредитів/годин - 3/90		Лекції (год.)	
		20	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 2 год.;	Ступень вищої освіти - Бакалавр	Практичні(год.)	
		16	
		Самостійна робота(год.)	
		54	
		Всього	
		90	
		Вид контролю	
			Залік

2.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Психологічна допомога під час реабілітації у сфері охорони здоров'я» є формування у здобувачів вищої освіти системні знання та практичні навички надання психологічної допомоги пацієнтам у процесі медичної та психосоціальної реабілітації, забезпечити розуміння особливостей психічного стану людини після хвороби чи травми та виробити компетентності щодо підтримки, відновлення ресурсів і соціальної інтеграції.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Психологічна допомога під час реабілітації у сфері охорони здоров'я» є:

- Охарактеризувати психологічні особливості пацієнтів у період реабілітації.
- Ознайомити з сучасними методами психокорекції, кризового консультування та психосоціальної підтримки у сфері охорони здоров'я.
- Розкрити специфіку роботи з травмою, хронічними захворюваннями та психоемоційними порушеннями у пацієнтів.
- Навчити застосовувати практичні техніки стабілізації, розвитку ресурсів та мотивації до відновлення.

- Сприяти формуванню навичок міждисциплінарної взаємодії (психолог, лікар, реабілітолог, соціальний працівник).
- Виховати професійну етичну позицію та відповідальність у роботі з пацієнтами, які проходять реабілітацію.

2.3. Передумови для вивчення дисципліни.

Для успішного засвоєння дисципліни «Психологічна допомога під час реабілітації у сфері охорони здоров'я» студентам необхідно мати ґрунтовні знання з таких предметів:

Пререквізіти:

- Психодіагностика — досліджує методи вимірювання та оцінки психічних властивостей, станів і процесів людини.
- Основи психологічного консультування — розглядає принципи, етапи та техніки надання психологічної допомоги клієнтам у різних життєвих ситуаціях.
- Методи дослідження в психології — це навчальна дисципліна, що присвячена вивченню принципів організації та проведення психологічних досліджень, вибору адекватних методів, оцінці їхньої валідності та достовірності результатів, а також формуванню навичок критичного аналізу отриманих даних.

Постреквізіти:

Після завершення дисципліни студенти зможуть застосовувати отримані знання у таких предметах та професійних сферах:

- Основи нейрокорекції — вивчає методи психологічної та нейропсихологічної корекції, спрямовані на відновлення когнітивних функцій і розвиток адаптивних навичок у дітей та дорослих.
- Індивідуальна та групова терапія — досліджує принципи та техніки психотерапевтичної роботи з клієнтами у форматі індивідуальних консультацій і групових занять, враховуючи динаміку взаємодії.
- Рівні психологічних втручань в психосоціальному супроводі — аналізує різні рівні допомоги від психоосвітньої підтримки до глибокої психотерапії, спрямовані на забезпечення ефективного психосоціального супроводу клієнтів.
- Психологічний супровід військовослужбовців — це навчальна дисципліна про теоретичні та практичні засади надання психологічної допомоги військовим у процесі служби, бойових дій та соціальної адаптації, спрямована на формування навичок підтримки, реабілітації та розвитку психологічної стійкості.

3. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Психологічна допомога під час реабілітації у сфері охорони здоров'я» складається з двох змістовних модулів:

Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні основи психологічної допомоги у реабілітації

Тема 1. Психологічні аспекти реабілітації: поняття, етапи та завдання.

Розглядаються основні психологічні чинники, що впливають на процес реабілітації, включно з мотивацією, емоційним станом та соціальною підтримкою пацієнта. Аналізуються етапи реабілітації та роль психолога у кожному з них. Визначаються завдання психологічної допомоги, спрямовані на відновлення психічних ресурсів та адаптацію до нових умов життя.

Тема 2. Психічні стани пацієнтів після хвороби та травми.

Тема присвячена вивченню особливостей психоемоційних станів, що виникають після тяжких хвороб чи травм. Розглядаються депресивні, тривожні та посттравматичні прояви, які можуть ускладнювати процес відновлення. Акцент робиться на необхідності своєчасної психологічної підтримки для стабілізації стану пацієнта.

Тема 3. Методи психодіагностики у процесі реабілітації.

Висвітлюються основні методи психодіагностики, які застосовуються для оцінки психічного стану пацієнтів у реабілітаційний період. Розглядаються тести, опитувальники та клінічні інтерв'ю як інструменти визначення рівня тривожності, депресії та адаптаційних ресурсів. Підкреслюється значення діагностики для вибору адекватних методів психологічної допомоги.

Тема 4. Психологічна підтримка при хронічних захворюваннях.

Тема охоплює специфіку роботи психолога з пацієнтами, які мають хронічні хвороби. Розглядається вплив тривалого захворювання на емоційний стан, мотивацію та якість життя. Підкреслюється важливість формування стратегії довготривалої психологічної підтримки та розвитку внутрішніх ресурсів пацієнта.

Тема 5. Етичні та професійні стандарти роботи психолога.

Аналізуються основні етичні принципи та професійні стандарти діяльності психолога у сфері охорони здоров'я. Розглядаються питання конфіденційності, професійної відповідальності та взаємодії з медичним персоналом. Наголошується на необхідності дотримання етичних норм для забезпечення довіри та ефективності психологічної допомоги.

Змістовний модуль 2. Практичні технології психологічної допомоги у сфері охорони здоров'я

Тема 6. Методи кризового консультування.

Вивчаються основні підходи та техніки кризового консультування у сфері реабілітації. Розглядається робота з пацієнтами, які переживають гострі психоемоційні стани, пов'язані з хворобою чи травмою. Підкреслюється значення швидкої психологічної інтервенції для запобігання розвитку більш тяжких психічних розладів.

Тема 7. Техніки стабілізації та ресурсного відновлення.

Тема присвячена практичним методам стабілізації психоемоційного стану пацієнтів. Розглядаються техніки релаксації, дихальні вправи, методи саморегуляції та ресурсного відновлення. Акцент робиться на формуванні навичок самодопомоги та підвищенні психологічної стійкості.

Тема 8. Психологічна допомога при посттравматичних розладах.

Розглядаються особливості роботи з пацієнтами, які мають симптоми посттравматичного стресового розладу. Висвітлюються методи психотерапевтичної підтримки, спрямовані на зниження тривожності, відновлення відчуття безпеки та інтеграцію травматичного досвіду. Підкреслюється роль психолога у профілактиці хронізації ПТСР.

Тема 9. Міждисциплінарна взаємодія у процесі реабілітації.

Тема присвячена співпраці психолога з лікарями, реабілітологами та соціальними працівниками. Розглядається значення командної роботи для комплексного відновлення пацієнта. Наголошується на необхідності узгоджених дій та комунікації між фахівцями для досягнення оптимальних результатів реабілітації.

Тема 10. Програми психосоціальної підтримки та інтеграції.

Висвітлюються сучасні програми психосоціальної підтримки, спрямовані на соціальну інтеграцію пацієнтів після хвороби чи травми. Розглядаються групові та індивідуальні форми роботи, а також роль соціальних інституцій у процесі реабілітації. Підкреслюється значення комплексного підходу для відновлення якості життя та соціальної активності пацієнтів.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни

Назви змістовних модулів і тем для вивчення	Кількість годин			
	денна форма			
	у тому числі			
	усього	лекц	практ	с.р
Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні основи психологічної допомоги у реабілітації				
1. Психологічні аспекти реабілітації: поняття, етапи та завдання.	10	2	2	6
2. Психічні стани пацієнтів після хвороби та травми.	9	2	1	6
3. Методи психодіагностики у процесі реабілітації.	9	2	1	6
4. Психологічна підтримка при хронічних захворюваннях.	10	2	2	6
5. Етичні та професійні стандарти роботи психолога.	9	2	2	5
Змістовний модуль 2. Практичні технології психологічної допомоги у сфері охорони здоров'я				

6. Методи кризового консультування.	9	2	2	5
7. Техніки стабілізації та ресурсного відновлення.	8	2	1	5
8. Психологічна допомога при посттравматичних розладах.	8	2	1	5
9. Міждисциплінарна взаємодія у процесі реабілітації.	9	2	2	5
10. Програми психосоціальної підтримки та інтеграції.	9	2	2	5
Усього	90	20	16	54

5. Тематика практичних та занять з дисципліни

Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні основи психологічної допомоги у реабілітації

Практичне заняття 1. Психологічні основи та етапи реабілітації

- Як охарактеризувати основні психологічні чинники реабілітації?
- Назвіть ключові етапи психологічної допомоги у процесі відновлення.
- Зазначте завдання психолога на різних стадіях реабілітації.
- Опишіть роль мотивації та підтримки у відновленні пацієнта.
- Перелічіть можливі труднощі психологічної адаптації після хвороби чи травми.

Практичне заняття 2. Психоемоційні стани пацієнтів після хвороби та травми

- Охарактеризуйте типові психічні стани пацієнтів у період реабілітації.
- Назвіть прояви депресії та тривожності після хвороби.
- Зазначте особливості посттравматичних реакцій.
- Опишіть вплив психоемоційних станів на процес відновлення.
- Запропонуйте способи стабілізації психічного стану пацієнта.

Практичне заняття 3. Методи психодіагностики у реабілітації

- Охарактеризуйте основні методи психодіагностики у сфері охорони здоров'я.
- Назвіть інструменти для оцінки тривожності та депресії.
- Зазначте значення клінічного інтерв'ю у реабілітації.
- Опишіть роль діагностики у виборі методів допомоги.
- Перелічіть переваги та обмеження психодіагностичних методів.

Практичне заняття 4. Психологічна підтримка при хронічних захворюваннях

- Охарактеризуйте психологічні труднощі пацієнтів із хронічними хворобами.
- Назвіть вплив тривалого захворювання на якість життя.
- Зазначте завдання психолога у довготривалій підтримці.
- Опишіть методи формування внутрішніх ресурсів пацієнта.
- Перелічіть стратегії мотивації до лікування та реабілітації.

Практичне заняття 5. Етичні та професійні стандарти роботи психолога

- Охарактеризуйте основні етичні принципи діяльності психолога.
- Назвіть вимоги до конфіденційності у сфері охорони здоров'я.
- Зазначте професійну відповідальність психолога у реабілітації.
- Опишіть особливості взаємодії психолога з медичним персоналом.
- Перелічіть стандарти професійної поведінки у роботі з пацієнтами.

Змістовний модуль 2. Практичні технології психологічної допомоги у сфері охорони здоров'я

Практичне заняття 6. Методи кризового консультування

- Охарактеризуйте основні підходи кризового консультування.
- Назвіть техніки роботи з гострими психоемоційними станами.
- Зазначте значення швидкої інтервенції у кризових ситуаціях.
- Опишіть роль психолога у запобіганні розвитку тяжких розладів.
- Перелічіть приклади кризових ситуацій у сфері охорони здоров'я.

Практичне заняття 7. Техніки стабілізації та ресурсного відновлення

- Охарактеризуйте методи релаксації та саморегуляції.
- Назвіть техніки дихальних вправ для стабілізації стану.
- Зазначте значення ресурсного відновлення у реабілітації.
- Опишіть способи формування навичок самодопомоги.
- Перелічіть практичні прийоми підвищення психологічної стійкості.

Практичне заняття 8. Психологічна допомога при посттравматичних розладах

- Охарактеризуйте симптоми посттравматичного стресового розладу.
- Назвіть методи психотерапевтичної підтримки пацієнтів із ПТСР.
- Зазначте значення відновлення відчуття безпеки у пацієнта.
- Опишіть процес інтеграції травматичного досвіду.
- Перелічіть способи профілактики хронізації ПТСР.

Практичне заняття 9. Міждисциплінарна взаємодія у процесі реабілітації

- Охарактеризуйте роль командної роботи у реабілітації.
- Назвіть функції психолога у міждисциплінарній команді.
- Зазначте значення комунікації між фахівцями.
- Опишіть приклади ефективної взаємодії психолога з лікарями.
- Перелічіть труднощі та переваги міждисциплінарної співпраці.

Практичне заняття 10. Програми психосоціальної підтримки та інтеграції

- Охарактеризуйте сучасні програми психосоціальної підтримки.
- Назвіть групові та індивідуальні форми роботи з пацієнтами.
- Зазначте роль соціальних інституцій у процесі реабілітації.
- Опишіть значення соціальної інтеграції після хвороби чи травми.
- Перелічіть приклади комплексних програм відновлення якості життя.

6. Тематика самостійних занять з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Самостійне заняття 1. Психологічні основи та етапи реабілітації – Проаналізувати поняття реабілітації та її психологічні складові. – Визначити ключові етапи психологічної допомоги. – Описати завдання психолога на різних стадіях відновлення. – Розробити приклади труднощів адаптації пацієнтів після хвороби чи травми.	6
2	Самостійне заняття 2. Психоемоційні стани пацієнтів після хвороби та травми – Охарактеризувати типові психічні стани у період реабілітації. – Визначити прояви депресії та тривожності. – Описати особливості посттравматичних реакцій. – Проаналізувати вплив психоемоційних станів на процес відновлення.	6
3	Самостійне заняття 3. Методи психодіагностики у реабілітації – Вивчити основні методи психодіагностики. – Описати інструменти для оцінки тривожності та депресії. – Розкрити значення клінічного інтерв'ю. – Проаналізувати роль діагностики у виборі методів допомоги.	6
4	Самостійне заняття 4. Психологічна підтримка при хронічних захворюваннях – Визначити психологічні труднощі пацієнтів із хронічними хворобами. – Описати вплив тривалого захворювання на якість життя. – Розробити стратегії довготривалої підтримки. – Проаналізувати методи формування внутрішніх ресурсів.	6
5	Самостійне заняття 5. Етичні та професійні стандарти роботи психолога – Вивчити основні етичні принципи. – Описати вимоги до конфіденційності. – Проаналізувати професійну відповідальність. – Визначити стандарти взаємодії з медичним персоналом.	5
6	Самостійне заняття 6. Методи кризового консультування – Вивчити основні підходи кризового консультування. – Описати техніки роботи з гострими психоемоційними станами. – Проаналізувати значення швидкої інтервенції. – Розробити приклади кризових ситуацій у сфері охорони здоров'я.	5
7	Самостійне заняття 7. Техніки стабілізації та ресурсного відновлення – Вивчити методи релаксації та саморегуляції. – Описати техніки дихальних вправ. – Проаналізувати значення ресурсного відновлення. – Розробити способи формування навичок самопомоги.	5

8	Самостійне заняття 8. Психологічна допомога при посттравматичних розладах – Вивчити симптоми ПТСР. – Описати методи психотерапевтичної підтримки. – Проаналізувати значення відновлення відчуття безпеки. – Розкрити процес інтеграції травматичного досвіду.	5
9	Самостійне заняття 9. Міждисциплінарна взаємодія у процесі реабілітації – Вивчити роль командної роботи. – Описати функції психолога у міждисциплінарній команді. – Проаналізувати значення комунікації. – Розробити приклади ефективної взаємодії.	5
10	Самостійне заняття 10. Програми психосоціальної підтримки та інтеграції – Вивчити сучасні програми психосоціальної підтримки. – Описати групові та індивідуальні форми роботи. – Проаналізувати роль соціальних інституцій. – Розробити приклади програм соціальної інтеграції. – Оцінити ефективність комплексного підходу у відновленні якості життя.	5
Всього		54

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Психологічна допомога під час реабілітації у сфері охорони здоров'я» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- реферати, презентації;
- залік.

8. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Психологічна допомога під час реабілітації у сфері охорони здоров'я» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	
40%	10%	40%	10%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2

1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (5 занять, 5 тем – 5 оцінок). 2. Модульний контроль 1 проводиться на п'ятому практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання письмового завдання.	1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (5 занять, 5 тем – 5 оцінок). 2. Модульний контроль 2 проводиться на останньому практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання письмового завдання.
---	--

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-10
2	Проекційний екран	
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Google Chrome, Firefox)	
4	Наявність доступу до мережі Інтернет	
5	Персональні комп'ютери, ноутбук.	
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	
8	Програмне забезпечення: ОС Windows	
9	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

- Гридковець Л., Запорожець О., Ковальчук О., Пророк Н. *Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи*. Київ: ОБСЄ, 2018.

2. Сердюк О. І., Рогожин Б. А., Белозьоров І. В. та ін. *Реабілітація: історія формування, сучасна стратегія розвитку*. Східноєвропейський журнал внутрішньої та сімейної медицини, 2024.
3. Опря Є., Чернова Т., Донець О. та ін. *Силабус дисципліни «Психологічна допомога під час реабілітації у сфері охорони здоров'я»*. Одеський національний медичний університет, 2023.
4. Танасійчук О., Голотенко А., Акименко Ю. та ін. *Рекомендації щодо психосоціальної підтримки в закладах охорони здоров'я*. МОЗ України, 2023.
5. Данно В. *Міждисциплінарна взаємодія у процесі реабілітації*. Дніпро, 2022.
6. Кондратенко Л., Царенко Л., Манилова Л. *Психологічна допомога військовослужбовцям та ветеранам війни*. Київ, 2019.

Додаткові:

1. Просолєнко Н., Крупеня В. *Організація реабілітаційної допомоги в системі охорони здоров'я України*. Харків, 2024.
2. Палієнко Т., Чекстєре О. *Методи психодіагностики у процесі реабілітації*. Київ, 2020.
3. Невмержицький В. *Психологічна підтримка при хронічних захворюваннях*. Львів, 2021.
4. Мєлєхова М., Тітарєнко С. *Психологічна реабілітація ветеранів за світовими стандартами*. Факти ICTV, 2023.

Інформаційні ресурси:

1. European Association for Behavioural and Cognitive Therapies – eabct.eu
2. National Institute of Mental Health (NIMH): <https://www.nimh.nih.gov>
3. World Psychiatry Journal: <https://onlinelibrary.wiley.com/journal/20515545>
4. BOOЗ – Mental Health and Psychosocial Support (who.int in Bing) – міжнародні стандарти.
5. Всесвітня організація охорони здоров'я (WHO) – who.int.
6. Кабінет Міністрів України – Координаційний центр з психічного здоров'я – kmu.gov.ua.
7. [Координаційний центр з психічного здоров'я КМУ](http://kmu.gov.ua) – офіційний портал.
8. Міністерство охорони здоров'я України: <https://moz.gov.ua>
9. Національна програма психічного здоров'я та психосоціальної підтримки (moz.gov.ua in Bing) – МОЗ України.
10. Національна служба здоров'я України: <https://nszu.gov.ua>
11. Одеський національний медичний університет – onmedu.edu.ua.
12. Програма психічного здоров'я «Ти як?» (Всеукраїнська програма): <https://mentalhealth.gov.ua>
13. Центр громадського здоров'я МОЗ України: <https://phc.org.ua>
14. Цифровий архів ННМБУ (repo.knmu.edu.ua in Bing) – наукові праці з реабілітації.